

Evidencijski broj / Article ID: 12053071
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Naslovnica

POVRATAK RELIKVIJE U ŽUPU UZNESENJA MARIJINA

Sv. Marcijan vraćen u najstariju riječku crkvu

Str. » 20. | 21.

PETAR FABIJAN

POVRATAK RELIKVIJE U NEDJELJU 22. SIJEČNJA BIT ĆE OTKRIVENA JEDNA

Sveti Marcijan po crkvi Uznesenja

Relikvija sv. Marcijana, rimskog senatora i mučenika iz 3. i 4. stoljeća, gradu Rijeci darovana je 1662. godine i bila je smještena u Assuntu

Mirjana GRCE
 Snimio Petar FABIJAN

RIJEKA » U crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije u riječkom Starom gradu vraćena je relikvija sv. Marcijana, gotovo potpuno zaboravljenog sveca, no koji je u riječkoj povijesti imao značajno mjesto. Tijekom župne mise u 10 sati, u nedjelju 22. siječnja, relikvija će pohranjena u staklenom sarkofagu biti otkrivena na oltaru sv. Antuna Padovanskog. »Povratkom relikvije u crkvu Uznesenja Marijina možda će se oživjeti kult i čašćenje sv. Marcijana, posebno na spomen dan 16. rujna«, kaže župnik te riječke župe vlč. Mario Gerić.

Spomen-dan sv. Marcijana je 16. rujna - Dolores Oštrić

Sv. Marcijan, rimski senator i mučenik iz 3. i 4. stoljeća, sada moguće treći put dolazi u Assuntu, u tu crkveno, povijesno i kulturno iznimno važnu riječku crkvu.

Pao u zaborav

Sada se vraća s istraživanja i restauracije iz Hrvatskog restauratorskog zavoda u Zagrebu. Novija povijest sv. Marcijana, čije je relikvije sredinom 17. stoljeća Rijeci darovao papa Aleksandar VII., počela je prije desetak godina kada je Dolores Oštrić, konzervatorica iz riječkog Konzervatorskog odjela, istražujući inventar sv. Fabijana i Sebastijana na koru te crkvice u Starom gradu otkrila sarkofag s relikvijom. Iznenadjenje je bilo veliko, no pokazalo se da sv. Marcijan nije riječkoj povijesti nepoznat – relikvija je 2008. vraćena u crkvu Uznesenja Marijina, odakle je lani upućena na restauraciju, i sada se ponovo u tu crkvu vraća.

Relikvija sv. Marcijana najveća je i među najstarijim riječkim relikvijama – gradu Rijeci je darovana 1662. godine i naravno bila smještena u tada najvažniju riječku crkvu, Assuntu. Za vrijeme jedne od obnova te crkve prenesena je u crkvicu sv. Fabijana i Sebastijana koja je tada, kao i mnogo puta u povijesti,

bila mjesto na koje se deponirao inventar iz riječkih crkava koje su se ili gasile ili obnavljale. I tim je preseljenjem Marcijan pao u zaborav.

Politički razlozi

»Značajan pisani trag o sv. Marcijanu nalazimo kod Giovannija Koblera koji navodi da su uz relikviju položeni pisani dokument i posudica s krvlju mučenika. Kobler piše da je 1662. relikvija darovana gradu Rijeci od pape Aleksandra VII. i na zamolbu Leopolda I., a iz drugih povijesnih izvora saznajemo da je u priču da Rijeka dobije relikvije sv. Marcijana bio involviran i riječki kapetan Stefano della Rovere čiji se portret nalazi na jednom od oltara u crkvi Trsatskog svetišta. Razlozi su bili politički, jer Rijeka u 17. stoljeću pripada Pulske biskupiji, ali želja da se Rijeka tada uspostavi kao biskupija

MOLITVA ZA MIR Riječkog Marcijana u vrijeme previranja molilo se za mir i da ne bude građanskog rata

nije se realizirala. Gradu je zato ostala relikvija i bila je smještena pored glavnog oltara crkve Uznesenja Marijina«, tako će o kontekstu povijesničarka umjetnosti Oštrić.

Isto tako, kaže da u povijesti Crkve postoji više svetica Marcijana, a da je riječki Marcijan bio rimski senator kojemu je, prema legendi, umro sin Giovanni. »Riječ je o 303. - 304. godini u Rimu, o vremenu progona cara Dioklecijana. Legenda spominje i jednog prezbitera te jednog dakona, Abondia i Abondacia, koji su molitvom navod-

Svecac nije mumificiran

O istraživačkim i restauratorskim radovima provedenim pod vodstvom restauratorice Sandre Vujčić Lucić, Oštrić kaže da nisu bili invazivni, da primjerice nije rađena metoda C14 kojom bi se moglo konstatirati da se radi o ostacima osobe preminule u 4. stoljeću. »Iz poštovanja prema relikviji, nismo posegnuli za invazivnim metodama, a imamo dovoljno dokumenata koji govore tko je riječki Marcijan. Relikvija nije čitavo tijelo sv. Marcijana, on nije mumificiran. Službeno izvješće Restauratorskog zavoda još čekamo, ali znamo da je učinjeno istraživanje i čišćenje te restauracija odjeće«, tumači Oštrić.

Relikvija sv. Marcijana pohranjena u staklenom sarkofagu u crkvi Uznesenja Marijina

Rimska uljanica

Uz relikviju sv. Marcijana, na području trbuha ispod odjeće, restauratori su pronašli zavežljaj u kojem je, uz ostalo, nađena rimska uljanica. »Tu su pronađeni i ostaci barokne odjeće u kojoj je Marcijanova relikvija iz Rima dopremljena u Rijeku. Nađen je i komadić žbuke, ali nemamo mogućnost istražiti odakle je – da li možda iz Kalistovih katakombi ili s Teodorina posjeda. Iz literature znamo da kada je relikvija dopremljena u Rijeku, u sarkofagu bila i bočica s krvlju, palma i pisani dokument o kome se radi i tko relikviju daruje. To sada nije pronađeno«, kaže Oštrić objašnjavajući da je u Marcijanovo vrijeme bio običaj polagati takve predmete uz relikvije.

OD NAJSTARIJAH RELIKVIJA U RIJECI

ponovo u Marijina

Vič. Mario Gerić uz oltar sv. Antuna Padovanskog na kojem će biti otkrivena relikvija

no oživjeli Marcijanova sina. Nakon toga su i Marcijan i njegov sin postali kršćani, a zbog toga su im nakon mučenja, 304. godine, odрубljene glave. Dogodilo se to mjestu Rignano Flaminia. Pronašla ih je kršćanka Teodora te ih, kao i stradale Abondija i Abondacija, pokopala na svom posjedu.

Bogoljubni poziv

Kasnije u neko nepoznato vrijeme radena su arheološka istraživanja te su pronađene katakombe gdje se spominje Abondio, a u koje su vjerojatno bila pokopana sva četvorica. U 16. stoljeću su Abondio i Abondacio preseljeni u crkvu Il Gesu, a relikvije Marcijana i Giovannija u Civita Castellana. A 1662. Marcijan dolazi u Rijeku«, tumači Oštrić.

Kao jedan od važnijih do-

kumenata o sv. Marcijanu u Rijeci izdvaja se okružnica »Bogoljubni poziv« sačuvana u riječkom Državnom arhivu, datirana 8. rujna 1849. godine. U njoj se vjernike poziva – što govori o njegovanju kulta sv. Marcijana prije 163 godine – na utjecanje ovom svecu. Poziva se na procesiju 16. rujna, na blagdan sv. Marcijana, s objašnjenjem će tada svečeva relikvija – za koju su riječke benediktinke izvezle novo odijelo, i za koju je napravljen novi sarkofag – biti postavljena na bočni oltar u Crkvi Uznesenja Marijina. Marcijan nema neku posebnu liturgijsku funkciju, tumači i župnik Gerić, ali se riječkog Marcijana – objašnjava s konzervatoricom Oštrić – u to vrijeme previranja molilo za mir i da ne bude gradanskog rata.